

Ποικίλες οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Της κ. Ελένης Αν. ΚΑΒΒΑΔΙΑ
Διευθύντριας Επικοινωνίας της ΕΤΕπ

Με τιμά το γεγονός ότι προσκλήθηκα να μιλήσω για το ρόλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) σε ένα δυναμικό ακροατήριο. Πριν αρχίσω, θα ήθελα να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στους οργανωτές αυτής της εκδήλωσης και ιδιαίτερα στον Καθηγητή κ. Κ. ΓΕ. Αθανασόπουλο, Νέστορα στα της Περιφερειακής Ανάπτυξης με βαθειά και πλατειά γνώση όλων των σχετικών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΤΕπ, γεγονός το οποίο μας τιμά ιδιαίτερα.*

Φιλοξενούμεθα σήμερα στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο από κοινού με 38 έργα τέχνης από την συλλογή της ΕΤΕπ στην έκθεση με τίτλο ΜΕΣΑ - ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ. Γι' αυτό ευχαριστώ την κυρία Χαλκιά, Διευθύντρια, την κυρία Λαζαρίδου, Αναπληρώτρια Διευθύντρια και την κυρία Σταματοπούλου, Επιμελήτρια. Τιμώ παράλληλα και την μνήμη του κυρίου Κωσταντίου, που ενόσω ήταν Διευθυντής άνοιξε τον δρόμο για την έκθεση.

Η ΕΤΕπ έχει μια συλλογή 550 έργων, που άρχισε να δημιουργεί άμα τη ιδρύσει της το 1958. Δειλά αρχικά, πιο συστηματικά αργότερα. Το κυρίαρχο σκεπτικό της για την συλλογή έργων τέχνης ήταν: «κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσει για το μέλλον». Αυτή είναι όμως η πρώτη φορά που διαβαίνουμε τα σύνορα και εκθέτουμε ένα μέρος της συλλογής αυτής σε άλλη χώρα. Η επιλογή της χώρας έγινε για δύο λόγους:

Η Ελλάδα είναι κοιτίδα της Ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς

Η Ελλάδα συμπληρώνει φέτος 30 χρόνια από την ένταξή της στην ΕΕ

«Μέσα - Πέρα από τα σύνορα, Η συλλογή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων» είναι ο τίτλος της έκθεσης με την ιδέα των συνόρων -πραγματικών ή φανταστικών, φυσικών ή νοητών- να γίνεται αισθητή στο σύνολο των έργων της. Το σύνορο άλλωστε, πέρα από μορφολογικό στοιχείο των έργων, αποτελεί και πεδίο αναζητήσεων κοινωνικών, πνευματικών και κοινωνιολογικών μέσα στον εικαστικό χώρο. Γιατί όμως διαβήκαμε τα σύνορα;

Την απάντηση παίρνουμε από τον Γιάννη Κουνέλη, τον διακεκριμένο και διεθνή Έλληνα εικαστικό που έργο του φιλοξενείται στην έκθεση. Σε πρόσφατη συνέντευξη του είπε: « Οι εκθέσεις είναι ένα δραματουργικό φαινόμενο. Κάθε έκθεση είναι μια παρου-

---

* Ομιλία σε Νέους Επιστήμονες στο Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών επ' ευκαιρία Έκθεσης Ζωγραφικής με τον τίτλο: Μέσα και Πέρα από τα Σύνορα, Οκτώβριος 2011.

σίαση με πολλά ενδεχόμενα: πολιτικά, πολιτιστικά, κοινωνικά». Και όχι μόνο θα συμπληρώνα. Είναι απαρχή ενός δημοουργικού διαλόγου, κάτι που έχει άμεση σχέση με το αντικείμενο εργασίας της Τράπεζας, μια που άλλωστε και κάθε επένδυση είναι απόρροια μιας διαλεκτικής πολυδιάστατης διαδικασίας (επενδυτή/κοινωνίας/αγοράς/χρηματοδότη). Η τέχνη είναι μια μοναδική πηγή πολυδιάστατου διαλόγου. Διμερούς μεταξύ καλλιτέχνη και φιλότεχνου, πολυμερούς μεταξύ καλλιτέχνη και κοινού αλλά και κοινού με κοινό, πολλαπλών διαστάσεων, επιπέδων και θεματικών. Προσφέρει ένα εξαιρετικό φάσμα για μάθηση, εξερεύνηση, πειραματισμό σχετικά με την ερμηνεία του παρόντος και την οικοδόμηση του μέλλοντος. Αυτό έχει απήχηση στην αναπτυξιακή αποστολή της ΕΤΕπ. Η ΕΤΕπ έχει ως στόχο να καλλιεργήσει την αλληλεπίδραση με το έργο της διεθνούς εμβέλειας καλλιτέχνες, με το βάθος της συλλογής που παρέχουν μια γέφυρα σε διάφορες γλώσσες, στυλ και απόψεις. Με αυτόν τον τρόπο, η τέχνη αποτελεί καταλύτη για σχεσιακή και πνευματική ανάπτυξη, η οποία στηρίζει την οικονομική πρόοδο.

Θα σταθώ στον Γιάννη Κουνέλη, όχι μόνο γιατί είναι Έλληνας. Αλλά γιατί είναι το έργο του που εκτίθεται εδώ ίσως και το πιο συμβολικό για την δραστηριότητα της Τράπεζας:

Εκπρόσωπος της *arte romana* δημιουργεί αξίες και υπεραξίες με φτηνά υλικά της καθημερινής ζωής, έτσι όπως και ένας επενδυτής.

Οι δυο σιδερένιες μπάρες του έργου παραπέμπουν σε σιδηροδρομική γραμμή. Ας θυμηθούμε ότι οι υποδομές είναι το κυρίαρχο στοιχείο της δραστηριότητας της ΕΤΕπ στην ΕΕ αλλά και την Ελλάδα. Βέβαια όχι μόνο υποδομές αλλά και επιχειρηματικότητα, καινοτομία, έρευνα και ανάπτυξη. Όμως στις υποδομές διατίθεται ετήσια πάνω από το μισό του κύκλου εργασιών, ως δημόσιες επενδύσεις ή και συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα.

Ο κύκλος εργασιών της ΕΤΕπ μας κατοχυρώνει ως τον μεγαλύτερο χρηματοπιστωτικό οργανισμό στον κόσμο. Εν τάχει θα αναφέρω: το 2010 οι συνολικές μας χορηγήσεις ανήλθαν σε EUR 72 δισ., εκ των οποίων EUR 3 δισ. διατέθηκαν για έργα πνοής στην Ελλάδα.

Η ΕΤΕπ ιδρύθηκε το 1958 με την ιδρυτική της ΕΕ Συνθήκη της Ρώμης.

- Η Ελλάδα ήταν η 1^η Ευρωπαϊκή χώρα εκτός ΕΕ-6 που η Τράπεζα άρχισε να χρηματοδοτεί το 1962.

- Το 1^ο δάνειο ήταν για την Εθνική οδό Αθηνών Κορίνθου.

- Την περίοδο 1962-1981 οι χορηγήσεις ανήλθαν σε EUR 421 εκ.

- Τα 30 χρόνια από την ένταξη το 1981 ως τις 2011, το ποσό ανήλθε σε EUR 26 δισ.

Από αυτά 43% διετέθησαν για μεταφορές, 16% για ενέργεια και 15% για ΜΜΕ μέσω συλλογικών δανείων.

Τα πέντε τελευταία χρόνια, λόγω κρίσης εντατικοποιήσαμε την δραστηριότητα μας και το ποσό των χορηγήσεων μας στην Ελλάδα ανήλθε σε EUR 7 δισ., δηλ 27% του συνόλου από την ένταξη το 1981.

Την σημασία των μεγεθών αυτών πρέπει να την δούμε στο γενικότερο πλαίσιο, καθώς οι συνθήκες και τα μεγέθη άλλαξαν πολύ στην περίοδο 1981 - 2011. Ενδεικτικά:

- ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΕΤΕπ 1981 και 2010 αντίστοιχα: EUR 3,8 δισ. και EUR 72 δισ. αντίστοιχα, δηλαδή αύξηση κατά 19 φορές.

- ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΤΕπ 1981 και 2010 αντίστοιχα : EUR 14,4 δισ. και EUR 232,4 δισ., δηλαδή αύξηση κατά 16 φορές.

- ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΤΕπ 1981 και 2010 αντίστοιχα : EUR 19,6 δισ. και EUR 420 δισ., δηλαδή αύξηση κατά 21 φορές.

- ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΤΕπ 1981 και 2010 αντίστοιχα: Περίπου 500 και περίπου 2000 αντίστοιχα, δηλαδή αύξηση κατά 4 φορές.

- ΑΕΠ ΕΛΛΑΔΑΣ 1981 και 2010 αντίστοιχα: USD 45.9 δισ. και USD 321,7 δισ., δηλαδή αύξηση κατά 7 φορές.

Η ΕΤΕπ με τα δάνειά της δρα από κοινού και συμπληρωματικά με τα κονδύλια που προβλέπονται ως επιδοτήσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Έτσι ενδεικτικά θα αναφέρω την περίοδο των τελευταίων πέντε ετών τα EUR 7 δισ. της ΕΤΕπ συμπληρώθηκαν από EUR 5,8 δισ. τα οποία απορροφήθηκαν από το ΕΣΠΑ 2007-2013, που λόγω κρίσης επεκτάθηκε ως το 2015.

Είναι κι αυτό μια ένδειξη ότι η ΕΕ είναι ικανή να ξεπερνά σύνορα και όρια.

Ας προχωρήσουμε τώρα στην έκθεση γιατί Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΟΡΟΣ, ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΞΙΩΝ, ΥΠΕΡΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΥ ΙΔΙΩΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΝΕΩΝ ΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ, που μπορούν να γίνουν η βάση για αειφόρο μελλοντική ανάπτυξη.

Αυτό αποτέλεσε και το υπόβαθρο της συνεργασίας μας με το Βυζαντινό Μουσείο για την οργάνωση της έκθεσης. Αν αφήσουμε την επιδερμική πρώτη ματιά και εμβαθύνουμε υπάρχουν πολλά κοινά που συνιστούν το υπόβαθρο της συνεργασίας αυτής.

Το Βυζαντινό Μουσείο έχει ως αντικείμενο τόσο την Βυζαντινή, όσο και Μεταβυζαντινή περίοδο, που γεωγραφικά και πολιτισμικά συνένωσαν περιοχές και λαούς. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι ένας ευρωπαϊκός οργανισμός, πολυπολιτισμικός. Έχει ως αποστολή την χρηματοδότηση έργων που προωθούν την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη, που αποσκοπεί επίσης στην κοινωνική συνοχή και ενσωμάτωση. Μια έκθεση που καλύπτει ένα πανόραμα σύγχρονης ευρωπαϊκής τέχνης και μάλιστα νέων ή και αναδυόμενων καλλιτεχνών δεν αποτελεί μια άλλη έκφραση οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και ενσωμάτωσης;

Σε επίπεδο τέχνης η σύγχρονη ευρωπαϊκή ζωγραφική δεν είναι εξέλιξη και μετεξέλιξη των αφαιρετικών βάσεων που μπήκαν στην Βυζαντινή εποχή;

Με την έκθεση αυτή δεν γιορτάζουμε μόνο την επιτυχία της σύμπραξης μας με την Ελλάδα σε οικονομικό επίπεδο, αλλά προσφέρουμε έτσι την ευκαιρία να μοιραστούμε με το Ελληνικό κοινό προοδευτικές αξίες μέσα από ένα πολιτιστικό γεγονός. Διαφορετικές κουλτούρες και οράματα μπορούν να ανοίξουν νέους δρόμους προβληματισμού σχετικά με θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Πρόκειται για έργα που αναδεικνύουν την πολυμορφία της ευρωπαϊκής καλλιτεχνικής παραγωγής μέσα στα τελευταία 50 χρόνια, δημιουργίες 38 καλλιτεχνών ευρείας αναγνώρισης, ορισμένοι από τους οποίους έχουν αναδειχθεί σε εμβληματικές μορφές της σύγχρονης τέχνης: Callum Innes, Pedro Cabrita Reis, Francois Morellet, Sean Scully, Claudio Parmiggiani, Anish Kapoor, Jan Fabre, Louise Bourgeois, Per Kirkeby, Antonio Saura, Mimmo Jodice αλλά και ο Έλληνας Γιάννης Κουνέλλης που προανέφερα.

Η έκθεση οργανώνεται σε τέσσερις ενότητες, με πρώτη αυτήν που αναφέρεται στην έννοια των συνόρων, για να περάσει στην αναδιαπραγμάτευση του θέματος με μία ομάδα έργων, που ασχολούνται με τον κατακερματισμό του χώρου χρησιμοποιώντας μια αφηρημένη γλώσσα, να συνεχισθεί με τον αναπροσδιορισμό των συνόρων, μέσα από ένα δραματοποιημένο εικαστικό λεξιλόγιο, που επικεντρώνεται στο χρώμα, και να καταλήξει στα σύνορα της πραγματικότητας που παρουσιάζονται μέσα από επιλογές φωτογραφιών.

Constantinos GE. ATHANASSOPOULOS Professor at Panteion University of Social and Political Sciences, Univ. of Athens, (Vis. Prof.), Lawyer, Ex Ch.L.U.L. Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P. Paris	Κωνσταντίνος Γ.Ε. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Καθηγητής Παντείου Πανεπ. Κοιν. και Πολ. Επιστημ., Πανεπ. Αθηνών (Επισκ.), Δικηγόρος, Ex Ch.L.U.L., Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P., Paris
REGIONAL ADMINISTRATION AND LOCAL GOVERNMENT Greece - Other E.U. Member States	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ Ελλάδα - Άλλα Κράτη Μέλη της Ε.Ε.
Vol. A' New edition	Τόμος Α' Νέα έκδοση
2010, Athens	Αθήναι, 2010

Constantinos GE. ATHANASSOPOULOS Professor at Panteion University of Social and Political Sciences, Univ. of Athens, (Vis. Prof.), Lawyer, Ex Ch.L.U.L. Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P. Paris	Κωνσταντίνος Γ.Ε. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Καθηγητής Παντείου Πανεπ. Κοιν. και Πολ. Επιστημ., Πανεπ. Αθηνών (Επισκ.), Δικηγόρος, Ex Ch.L.U.L., Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P., Paris
REGIONAL ADMINISTRATION AND LOCAL GOVERNMENT Greece - Other E.U. Member States	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ Ελλάδα - Άλλα Κράτη Μέλη της Ε.Ε.
Vol. B' New edition	Τόμος Β' Νέα έκδοση
2010, Athens	Αθήναι, 2010